

De wijze, waarop collega Waage zijn lessen voorbereidde en gaf, stempelde hem tot een onderwijskracht van den allereersten rang, zoodat men niet te boud spreekt, wanneer men hem tot een der beste docenten in zijn vak in den lande rekende. Steeds bleef hij met groote zorg zijn lessen voorbereiden, wist zijn auditorium te boeien door zijn heldere voordracht, opgeluisterd door pakkende voorbeelden en teekeningen, in kleuren op het bord getooverd, die een lust voor de oogen vormden. Hij vergde van zijn leerlingen netheid en accuratesse, omdat hij wist dat zonder deze belangrijke eigenschappen geen resultaten te behalen waren. Het was dan ook een waar genot om de schriften van de leerlingen te bekijken, waarin belangrijke zaken uit het boek nog eens extra werden uit elkaar gezet, opgeluisterd door gekleurde teekeningen, die bij alle leerlingen met uiterste zorg en netheid werden gemaakt.

Het oordeel van de leerlingen over de lessen in Planten- en Dierkunde luidde dan ook zeer merkwaardig. Als je uit het lokaal komt, ken je de les voor de volgende keer al en hoef je den dag van te voren alleen nog maar een paar vreemde woorden en namen, als die voorkwamen, te bekijken en te memorieren. Wanneer ik aan de leerlingen vroeg: „Wat vinden jullie wel het prettigste vak?” dan kreeg ik negen van de tien keeren te hooren: Planten- en Dierkunde!

Hoe kan het anders dat vele leerlingen, ook na het verlaten der schoolbanken hun liefde voor het vak toonen, door het aanleggen van verzamelingen uit het dieren- en plantenleven. Met welke rechtmatige trots vertelden niet de eerste jaars studenten in de medicijnen, welk gemak zij trokken uit de lessen gevolgd bij hun leeraar, bij de voortgezette studie in de biologie aan de Universiteit en hoezeer zij zich beter beslagen voelden dan leerlingen, die van andere onderwijsinrichtingen afkomstig waren.

Daarom, het zij nogmaals gezegd, zal de taak van den opvolger van collega Waage zeer zwaar zijn.

Niet licht zal aan onze school vergeten worden, hoe hoog de opvatting van den overledene was omtrent collegialiteit. Altijd stond hij klaar als een beroep op hem werd gedaan en hoe druk of zijn tijd ook bezet was, steeds spreidde zich op zijn gelaat een glimlach als van zijn diensten extra gebruik moest worden gemaakt.

Hier mogen wij ons zeker nog eens rekenschap geven van de ramp die het verscheiden van collega Waage voor zijn gezin beteekent. Zijn echtgenoot, lijdend als zij sinds jaren is, omgaf hij steeds met liefdevolle zorg en toewijding. Zijn zoon Johnny vond bij zijn succesvolle studie bij zijn vader beproefde raad en steun. Zij beiden zullen God bidden, dat hun liefhebbende echtgenoot en toegewijde vader nu reeds het loon moge ontvangen voor zijn werkzaam en zorgvol leven.

Hij ruste in vrede!

IN MEMORIAM G. H. WAAGE

door

P. Ramaekers Pzn.

Directeur van de Rijks-Kweekschool te Maastricht.

„Waage overleden”.

Een donderslag bij helderen hemel, toen dat bericht zijn vrienden en kennissen bereikte.

Zijn gezondheid was de laatste weken niet dat, maar niemand dacht aan het erge. Wij kenden hem toch als lichamelijk en geestelijk normaal mensch.

„Waage overleden”, het was verbijsterend.

Als vriend en collega is het mij een ware vreugde eenige gedachten te mogen uiten over dezen onvergetelijken man.

Het volgende moge pretentieloos aangeboden worden, komende uit het hart van een vriend.

Een rasecht Limburger (ik ben het zelf in een lange reeks van geslachten) wil zijn: in volgorde naar zijn eigen waardeschatting der kwaliteiten, Roomsch-Katholiek, Limburger en Nederlander.

Roomsch-Katholiek en dus godsdienstig verdraagzaam; Limburger en dus vriend van alle andere landgenooten; Nederlander en dus nationaal maar niet nationalistisch.

De rasechte Limburger is nog veel méér dan dit, maar in mijn beschouwing beperk ik mij tot de drie genoemde eigenschappen. Ik ken en houd van mijn gewest en weet

ook dat Goddank de meerderheid der Limburgers genoemde eigenschappen harmonisch bezitten. Welnu, onder hen was een persoon als Waage een welkome gast, die zich daar volkomen kon aanpassen en zich ook volkomen aanpaste. Hierin ligt de korte aanduiding van de reden, waarom Waage zoo bemind was. Ik werk dit niet nader uit, maar heb in het volgende gelegenheid ongewild te illustreeren.

Waage als Christen.

Een voorbeeldig Christen, die het Evangelie aannam als richtsnoer van zijn leven. Hij was niet katholiek, maar had een groote eerbied voor het Roomsch-Katholicisme, waar hij zooveel in kende als hebbende zooveel gemeenschappelijks met zijn Christenbelijdenis.

Een bewijs hiervan is zijn verhouding tot onzen Rector, onzen hoogvereerden Rector Cremers. Een verhouding, wederkeerig afgestemd op zuivere snaren.

Op zekeren dag zette iemand den voet dwars op het rechte levenspad van den Rector. De man trachtte den braven Waage te winnen om aan dit spel mede te doen en — o domheid — te speculeeren op het godsdienstverschil. Toen raakte Waage in vuur voor zijn baas van het N.H.G. Waage hield zijn eer hoog en de Rector stapte luchtig heen over den dwarsgezetten voet.

Ingewijden en Rector Cremers zelf zullen zeker waardeeren, dat ik dit oude rund in de sloot gelaten heb en enkel maar even ernaar wees met de kennelijke bedoeling hier een trek van Waage te typeeren waar hij mij zoo torenhoog verscheen als mensch en Christen.

Als wáár Christen stelde hij de godsdienstige vorming der jeugd en dus in zijn eigen gezin, primair. Waage was het in dezen als opvoeder volkomen met mij eens en ik weet vast en zeker dat niet alleen ik, maar velen — ik denk aan zijn Predikanten — dit ook van hem zullen getuigen.

Waage als wetenschapsmensch.

Een bioloog met zuivere en algemeene oriëntering op het heele terrein. Zéér diepe kennis van tal van onderdeelen. Daardoor de vraagbaak, die de bezoekers van vergadering of excursie altijd wat te geven had van zijn rijke bezit.

Waage als docent.

Ongeëvenaard. Zeker, hij moest de examens in 't oog houden en vooral de cel met de chromosomen en de erfelijkheidsleer de gebruikelijke volle aandacht schenken, maar daarnaast wist hij ook de veldbiologie tot haar recht te doen komen. Wat zijn zijn eenvoudige schoolboekjes mooi en wat waren zijn lessen begeesterend. Wie voor het vak niets voelde, kreeg van Waage een stukje mee van zijn liefde voor de natuur.

Waage als mensch.

Een harmonische samenvoeging van alle goede eigenschappen. Een ethisch hoogstaand man, arbeidzaam in bescheidenheid, het goede zoekend te doen om het goede, hulpvaardig voor ieder evenmensch, eerlijk en oprecht in woord en daad.

Ziedaar enkele simpele gedachten.

Als oud-leerling van de Rijkskweekschool te Haarlem, studeerde hij daarna voor KIV.

Zijn liefde voor de Kweekschool was een ieder bekend en het was mij een vreugde hem — zij het slechts even — te mogen hebben als kracht aan mijn inrichting, waar hij als elders de harten van alle leerlingen veroverde.

Midden in zijn werk, ook bij ons, ging hij heen, betreurd door allen, die hem kenden, de voortreffelijke mensch, schoolman, vader en van velen de vriend.

Moge hij in eeuwige rust genieten van de Schoonheid, die hij in Gods Schepping zoo bewonderde en liefhad, de Eeuwige Schoonheid.

DE BETEKENIS VAN G. H. WAAGE ALS DOCENT.

door

Prof. Dr. J. J. G. Priek te Nijmegen.

Wanneer ik de nagedachtenis van den heer Waage wil eeren, dan kan ik dit niet beter doen, dan hem hulde te brengen als leermeester en hem als dusdanig van meer nabij te belichten.

Het onderwijs in de biologie en botanie nam aan het

stedelijk gymnasium van Maastricht wel een zeer bijzondere plaats in.

De oorzaak hiervan lag geheel bij den persoon van den heer Waage. Begiftigd met een groot enthousiasme, samengaande met een helderheid van dictie en een ongecompliceerdheid van voorstellen, wist Waage elk van zijn leerlingen te boeien en tot nadenken aan te zetten.

Hij week af van de gangbare onderwijstechniek door niet de veelal droge stof van een leerboek te volgen, doch deed een vrije keuze in zijn onderwerpen en doceerde deze materie op universitaire wijze. Daarbij werden de verschillende problemen voortdurend in betrekking tot elkander gebracht, zoodat op deze wijze de harmonie, welke de biologie beheerscht, telkens belicht werd.

Een groote liefde had de heer Waage voor medische problemen. De uitkomsten van moderne onderzoekingen op medisch gebied werden, voor zoover mogelijk, besproken en in zijn standaarddictaten opgenomen.

Ook uit zijn talrijke voordrachten, die in het Natuurhistorisch Maandblad werden opgenomen, blijkt, hoe Waage de moderne medische problemen kende, beheerschte en met zijn biologische kennis wist te verweven. Het is dan ook niet te verwonderen, dat van het Maastricht's stedelijk gymnasium en de gemeentelijke H. B. S. talrijke leerlingen zich als student in de medicijnen lieten inschrijven. Opvallend was, dat de meesten hiervan, dank zij de voortreffelijke vooropleiding, de moeilijke klip in de medische opleiding, nl. de propaedeuse, snel wisten te passeeren.

Toen tengevolge van de oorlogsverwikkelingen het onderwijs aan onze Universiteiten niet meer mogelijk was, heeft Waage zijn capaciteiten als docent in zijn vollen omvang en op volledig universitair niveau kunnen ontplooiën. Zij, die onder deze moeilijke omstandigheden de vruchten van zijn gedegen onderwijs hebben mogen plukken, zullen hem hiervoor steeds in hooge mate erkentelijk blijven.

Wanneer ik tenslotte mijn persoonlijke gevoelens ten opzichte van den heer Waage mag uiten, dan wil ik verzekeren, dat ik hem zeer veel dank verschuldigd ben.

Thans, na de voltrekking van de eerste phase van mijn wetenschappelijke ontogenie, blijft mij de herinnering aan Waage en aan zijn onderwijs nog steeds een lichtbaken en een voorbeeld, dat moeilijk te evenaren zal zijn.

Toen een kwaadaardige ziekte, waartegen geen wetenschap iets vermag, een einde had gemaakt aan dit vruchtbare leven, hebben wij in berusting het hoofd gebogen, doch wij zijn ons in alle opzichten bewust, dat een goed en waardevol man, dien wij noode kunnen missen, voor goed van ons is heengegaan.

Moge de groote dankbaarheid en genegenheid van al Uw leerlingen een kleine, doch innig gemeente belooning zijn voor U en voor de Uwen, voor alles wat Gij, leermeester en vriend, voor ons in de afgelopen jaren gedaan hebt.

DE BETEKENIS VAN G. H. WAAGE VOOR HET NATUURHISTORISCH GENOOTSCHAP IN LIMBURG

door

Dr. Wilh^a. A. E. van de Geyn,

Conservatrix van het Natuurhistorisch Museum te Maastricht.

„Aan de halte Houthem Sint Gerlach werd, nadat de heer Waage bij acclamatie tot bestuurslid van het Natuurhistorisch Genootschap was gekozen, de uitmuntend geslaagde excursie ontbonden”.

Aldus vermelden de annalen van het Genootschap, in het verslag der vergadering en excursie te Geulle-Beek van 2 Augustus 1924.

Waage zelf hoorde het van zijn vriend Heimans die hem telegrafeerde: „Gelukgewenscht. In stroomenden regen ben je op voorstel van den Rector en bij acclamatie — dat is gewoonte in het Genootschap — tot secretaris benoemd. Succes ermee!”

Zelden zal het voorkomen dat een bestuurslid op zoo onofficieele wijze wordt aangewezen, noch dat een verregende excursie eindigt met zoo'n spontane benoeming.

Doch was het niet het waakzaam oog van den Rector die de kwaliteiten van den nieuwen candidaat reeds had ontdekt? De activiteit van het nieuwe bestuurslid, dat per 1 Oct. 1924 het secretariaat op zich zou nemen, bewezen

duidelijk genoeg de juiste feeling van den Rector.

Voelde het nieuwe lid zich als calvinistisch-getinte „Hollander” op de eerste maandvergadering, Maart 1924, ietwat onwennig, nog voor het einde dezer bijeenkomst wist hij een ter tafel gebrachte boomvormig vertakte figuur op het breukvlak van een vuursteen, algemeen voor een dendriet aangezien, als de suturelijn van een ammoniet te ontmaskeren.

Na dit debuut verwierf zich de nieuwe secretaris allengs een vermaarde reputatie door zijn encyclopedische kennis der biologie.

Maar ook door zijn helderheid in het oplossen van gestelde problemen en door zijn didactische gaven, waarmede hij bijeenkomsten, die kort van stof dreigden te worden, met kleurige leerrijke beschouwingen wist op te vullen, is hij in den loop der jaren de centripetale kracht geworden van de maandelijksche vergaderingen van het Natuurhistorisch Genootschap.

In December 1931 werd de heer Waage als opvolger van pater Schmitz S.J. benoemd tot hoofdredacteur van het Natuurhistorisch Maandblad. Spoedig ontwikkelde zich het lijfblad van het Genootschap zoowel door inhoud als vorm — de verluchting met photo's was een novum — tot een tijdschrift met een aantrekkelijk maar daarom niet minder wetenschappelijk cachet.

Daarvandaan dat het Maandblad steeds meer ruil-objekten in binnen- en buitenland wist aan te trekken, zoodat thans een tachtig-tal tijdschriften de bibliotheek van het Genootschap, ondergebracht in het Natuurhistorisch Museum, regelmatig verrijken.

Gaarne erkenden dan ook het Bestuur en de leden de verdiensten van den heer Waage, bij de feestelijke viering van zijn 10-jarig jubileum als hoofdredacteur in Dec. 1941 door hem tot eerlid van het Genootschap te benoemen, een onderscheiding die slechts aan weinigen te beurt is gevallen.

De onderwerpen die de heer Waage op de vergaderingen wist aan te snijden waren schier onuitputtelijk.

Wie herinnert zich niet zijn voordracht over zingende muizen, de vlektyphus, de nachtblindheid, de ouderdom van zoogdieren, masculiseeringsproeven met kippen, het kunstmatig verwekken van het bruiloftskleed bij een bittervoor.

Doch evenzeer wist hij ons te boeien over sociaal chimæren, corpora lutea, proterandrie, geslachtsbepaling in het dierenrijk.

Gaarne wil ik aan den verscheiden Secretaris en Hoofdredacteur het volle pond toemeten en hieronder een overzicht laten volgen van de causerieën die hij in den loop der laatste decennia voor ons Genootschap gehouden heeft, en die als verslagen in de maandbladen zijn opgenomen, alsmede de titels der artikelen die van zijn hand in ons tijdschrift zijn verschenen.

Verslagen van voordrachten.

		Algemeene Biologie.
Jrg 15	1926	Eencelligen, p. 13.
20	1931	Proterandrie bij dieren, p. 166.
25	1936	De invloed van het licht op de voortplanting van diersoorten, p. 26.
		De ouderdom van verschillende dieren, p. 123.
26	1937	Verband tusschen levensruimte en grootte, p. 26. Soortsbastaarden, p. 25.
27	1938	Albinisme, p. 137.
		Plankton, p. 49.
29	1940	Bloedgroepen, p. 110.
30	1941	Nachtblindheid, p. 98.
		Wonder der embryonale ontwikkeling, p. 109.
31	1942	Vlektyphus, p. 4.
32	1943	Hoe is men achter het bestaan der vitaminen gekomen, p. 9.
		Wat zijn corpora lutea?, p. 34.
		Individualiteit, p. 75.
		Eén-eiige tweelingen, p. 99.
34	1945	Gyn- en androgamonen, p. 2.
		Zoogdieren.
Jrg 13	1924	Lithopaedien, p. 144.
17	1928	Geweivorming bij herten, p. 30.
18	1929	Over loodvretende zoogdieren, p. 29.
19	1930	Jonge vossen, p. 74. De bisamrat, p. 137.
20	1931	De dakrat, p. 17. De molmuis, p. 66.